

NOVA METHODVS
 M O T V M
 C O R P O R V M
 R I G I D O R V M
 D E T E R M I N A N D I .

Auctore

L. E V L E R O .

§. 1.

Quanquam in tractatu meo de motu corporum rigidorum istam Theoriam satis felici successu expedui: tamen fateri cogor, solutiones quas dedi non solum nimis esse intricatas, sed etiam applicacionem ad quosquis casus particulares maxime esse molestam et plurimis difficultatibus implicatam. Postquam enim motum centri gravitatis determinassem, quod quidem nulla laborabat difficultate, ad quodvis tempus tam positionem axis gyrationis quam celeritatem definiri oportebat; deinde vero imprimis situm tenuorum axium principalium assignare necesse erat, ad quod ingens multitudo quantitatum variabilium in calculum introduci debebat.

Haec tanta incommoda etiam sagacissimus Geometra *la Grange* animaduertisse videtur, dum hoc argumentum in Commentariis Académiae Borussicae pro Anno 1773 alia methodo tractandum suscepit,

susccepit; cuius quidem profundissimas meditationes maxima cum auditate perlustrare sum conatus, verum tamen a me impetrare non potui, ut omnes eius calculos penetrarem. Statim enim primum Lemma ita me deterruit, ut ob defectum oculorum nullo modo sperare potuerim, omnia artificia analyticæ, quibus est vius, perscrutari.

§. 2. Cum autem nuper, dum partem geometricam, cui ista inuestigatio inititur, accuratius euoluendam suscepi; hanc insignem proprietatem demonstrasse, quod, quomodounque corpus rigidum ex statu initiali in aliud quemcunque statum fuerit translatum, in eo semper talis axis assignari possit, cuius directio in vitroque statu maneat invariata: haec pulcherrima proprietas mihi statim visa est, eximum subsidium suppeditare, unde omnia, quae ad motum huiusmodi corporum pertinent, multo facilius et sine tanta farragine tot quantitatum variabilium definiri possent. Postquam enim motus centri gravitatis definitus, in statu initiali ille quaeratur axis, qui in statu translato etiamnunc eandem servat directionem; tum vero quaeratur angulus, quo corpus interea circa hunc axem fuerit conuersum. Hocque modo ad quodus tempus situs corporis perfecte cognoscetur, ita ut tota inuestigatio ad determinationem istius axis pro quovis tempore cum angulo conuersionis reducatur, quamobrem istam ideam hic adcuratius sum perficetur.

§. 3. Consideremus igitur corpus in statu suo initiali, in quo pro libitu accipiamus punctum

Tom. XX. Nou. Comm.

D d

quod-

quodcumque, per quod: ducamus: ternos: axes: fixos:
intur: se: normales; quorum: respectu: situs: singulorum
elementorum: corporis: more: solito: per: ternas: coor-
dinatas: definiri: queat. Illud: quidem: punctum: in-
trastatu: meo: in: ipso: centro: gravitatis: corporis: con-
stitui; verum: punc: nihil: referre: obseruauit, si: in:
alio: quoconque: loco: constituatur. Deinde: etiam: ne-
cessit: non: est, ut: terni: illi: axes: sint: simul: axes:
principales: corporis:, sed: perindes: ac: ipsum: illud:
punctum: peritus: arbitrio: relinquantur. Id: tantum:
hic: notasse: intuabit: calculos: sequentes: multo: fore:
faciliiores: et: concinniores: si: illud: punctum: in: ipso:
centro: inertiae: accipiatur: simulque: terni: axes: fiderint:
principales:, pro: statu: felicit: corporis: initiali: Tum:
vero: ex: illo: puncto: tanquam: centro: corpori: Sphaera:
circumscribi: concipiatur, cum: ipso: corpore: firmiter:
cohaerens: et: cum: ipso: simul: mobilis, cuius: radius: vni-
te: indicetur, ut: hoc: modo: omnes: investigationes: ad: do-
ctrinam: sphaericam: reuocari: queant, quandoquidem: hoc:
paet: omnes: caleuli: multo: facilius: expediri: poterunt.

Tab. II. §. 44. Repraesentet: igitur: triangulum: sphaericum:
Fig. 3. cum: A: B: C: octantem: sphaerae, cuius: centro: adscripta
intelligatur: littera: I: unde: rectae: eductae, I: A:, I: B:
et: I: C: referant: ternos: illos: axes: fixos:, ita: ut: arcus:
A: B:, B: C:, C: A: sint: quadrantes: inter: se: angulos:
rectos: A, B, C: constituentes. Tum: vero: ad: summa:
singulorum: elementorum: corporis: cognoscendum, per:
quodus: eorum: ductus: intelligatur: radius: Z:, et: ex: pun-
cto: Z: agantur: terni: arcus: Z: A:, Z: B:, Z: C:, qui: vocentur:
 $Z: A = \zeta$, $Z: B = \eta$, et $Z: C = \theta$; tum: euim: si: di-
stantia:

stantia elementi corporis a centro I dicatur = r;
ternae coordinatae axisibus IA, IB, IC parallelae
erunt s col. ζ , s col. η , s col. θ ; quibus ergo situs
cuiusque elementi in statu initiali more solito deter-
minabitur. Semper autem ex natura trianguli Sphae-
rici ABC erit

$\cos. \zeta^2 + \cos. \eta^2 + \cos. \theta^2 = 1$; et indecum I
propter altera vero ex sphaericis notentur sequentes de-
terminaciones

$$\cos. BAZ = \frac{\cos. \eta}{\sin. \zeta}; \cos. ABZ = \frac{\cos. \zeta}{\sin. \eta}; \cos. BCZ = \frac{\cos. \eta}{\sin. \theta}$$

$$\sin. BAZ = \frac{\cos. \theta}{\sin. \zeta}; \sin. ABZ = \frac{\cos. \zeta}{\sin. \eta}; \sin. BCZ = \frac{\cos. \theta}{\sin. \eta}.$$

Porro vero erit

$$\cos. AZB = \frac{\cos. \zeta \cos. \eta}{\sin. \zeta \sin. \eta}; \cos. BZC = \frac{\cos. \eta \cos. \theta}{\sin. \eta \sin. \theta}; \cos. CZA = \frac{\cos. \zeta \cos. \theta}{\sin. \zeta \sin. \theta}$$

$$\sin. AZB = \frac{\cos. \theta}{\sin. \zeta \sin. \eta}, \sin. BZC = \frac{\cos. \zeta}{\sin. \eta \sin. \theta}, \sin. CZA = \frac{\cos. \eta}{\sin. \zeta \sin. \theta}$$

§. 5. His pro statu initiali definitis consider-
mus statum corporis, in quo elapsò tempore reperi-
etur; ac primo quidem in quemcumque locum
centrum I fuerit translatum, quandoquidem eius
determinatio nulla difficultate laborat, eius locus co-
gitatione saltem in punctum I transferatur, simulque
cum eo totum corpus, motu scilicet sibi parallelo.
Et quoniam in situ translato semper datur talis ra-
dius, cuius directio eadem est atque in statu initiali,
sit Q in superficie sphaerica id punctum, quod
tam in statu initiali quam in translato post tempus
t eundem locum occupat, ita ut radius eandem
directionem obtineat pro viroque corporis statu. Pro
eius ergo situ ducantur ad angulos arcus OA, OB
et OC, qui vocentur OA = α , OB = β et OC = γ ,

D d 2

quos

quos ergo tanquam certas functiones temporis spectari oportet, atque ex his nanciscemur sequentes determinationes:

$$\cos OAB = \frac{\cos \beta}{\sin \alpha}; \cos ABO = \frac{\cos \alpha}{\sin \beta}; \cos BCO = \frac{\cos \beta}{\sin \gamma} \\ \sin OAB = \frac{\cos \gamma}{\sin \alpha}; \sin ABO = \frac{\cos \gamma}{\sin \beta}; \sin BCO = \frac{\cos \alpha}{\sin \gamma}.$$

Porro vero erit

$$\cos AOB = -\frac{\cos \alpha \cos \beta}{\sin \alpha \sin \beta}; \cos BOC = -\frac{\cos \beta \cos \gamma}{\sin \beta \sin \gamma}; \cos COA = -\frac{\cos \alpha \cos \gamma}{\sin \alpha \sin \gamma} \\ \sin AOB = -\frac{\cos \gamma}{\sin \alpha \sin \beta}; \sin BOC = -\frac{\cos \alpha}{\sin \beta \sin \gamma}; \sin COA = -\frac{\cos \beta}{\sin \alpha \sin \gamma}.$$

Insuper vero erit vt ante

$$\cos \alpha^2 + \cos \beta^2 + \cos \gamma^2 = 1.$$

§. 6. Sit iam Φ ille angulus, per quem totum corpus tempore $= t$ circa radium OZ fuérit conservum, ita vt angulus Φ etiam spectandus sit tanquam functio temporis t , dum arcus primum introducti ζ, η, θ , tantum a variabilitate cuiusque elementi corporis ad quod referuntur pendent. Punctum igitur sphaerae, quod initio erat in Z , nunc elapso tempore $= t$ ita translatum erit in z , vt ductis arcibus OZ et Oz futurus sit angulus $ZOz = \Phi$ existente $Oz = OZ$. Hinc ergo si istius puncti z quaerantur distantiae ab angulis A, B, C , cognoscetur verus situs, in quem radius corporis I Z a situ initiali elapso tempore $= t$ erit translatus. Quamobrem pro motu corporis perfecte cognoscendo totum negotium eo reducitur, vt pro quoquis tempore elapso $= t$ tam situs puncti O sive arcus α, β, γ quam angulus $ZOz = \Phi$ determinentur; quandoquidem hoc

hoc modo ad quodvis tempus verus situs singulorum corporis elementorum assignari poterit.

§. 7. Cum igitur distantiae puncti z ab angulis A B C ante omnia debeant indagari, inuestigemus primo distantiam Az ; quod quo facilius fieri possit, in figura nullas alias lineas repraesentemus praeter eas, quae ad hunc scopum referuntur. Ac primo quidem quaeri debebit quantitas arcus OZ ex triangulo OAZ , in quo habentur arcus $OA = \alpha$ et arcus $ZA = \zeta$. Praeterea vero definiri poterimus angulum OAZ ex angulis BAO et BAZ , cum sit $OAZ = BAO - BAZ$ ideoque

$$\sin OAZ = \sin BAO - \cos BAO \sin BAZ$$

$$= \frac{\cos \gamma \cos \eta - \cos \theta \cos \phi}{\sin \alpha \sin \zeta} \text{ et}$$

$$\cos OAZ = \cos \alpha \cos \zeta + \cos \theta \cos \eta + \cos \gamma \cos \phi \text{ et}$$

$$\tan A O Z = \frac{\cos \gamma \cos \eta - \cos \theta \cos \phi}{\sin \alpha \cos \zeta - \cos \alpha (\cos \theta \cos \eta + \cos \gamma \cos \phi)}$$

§. 8. Ponamus autem ad abbreviandum angulum $OAZ = A$, ita ut sit

$$\sin A = \frac{\cos \gamma \cos \eta - \cos \theta \cos \phi}{\sin \alpha \sin \zeta}; \quad \cos A = \frac{\cos \theta \cos \eta + \cos \gamma \cos \phi}{\sin \alpha \sin \zeta}$$

$$\text{et } \tan A = \frac{\cos \gamma \cos \eta - \cos \theta \cos \phi}{\cos \theta \cos \eta + \cos \gamma \cos \phi};$$

pro quaefitis autem sit arcus $OZ = Z$ et angulus $AOZ = O$, atque integrale OAZ erit

$$\cos Z = \cos \alpha \cos \zeta + \sin \alpha \sin \zeta \cos A \text{ et}$$

$$\tan O = \frac{\sin \zeta \sin A}{\sin \alpha \cos \zeta - \cos \alpha \sin \zeta \cos A}$$

vnde si loco A valor inuentos scribatur, prodibit
vti iam inuenimus

$$\cos Z = \cos \alpha \cos \zeta + \cos \beta \cos \eta + \cos \gamma \cos \vartheta \text{ et}$$

$$\tan O = \frac{\cos \gamma \cos \eta - \cos \beta \cos \vartheta}{\sin \alpha^2 \cos \zeta - \cos \alpha (\cos \beta \cos \eta + \cos \gamma \cos \vartheta)}.$$

§. 9. His iam inuentis aggrediamur triangulum sphaericum A O z, in quo cognoscimus bina latera O A = α et O z = Z , vna cum angulo intercepto A O z = $O + \Phi$, vnde colligimus
 $\cos A z = \cos \alpha \cos Z + \sin \alpha \sin Z \cos (O + \Phi)$
 quae ergo expressio reducitur ad hanc:

$$\cos A z = \cos \alpha \cos Z + (\sin \alpha \sin Z \cos O \cos \Phi - \sin \alpha \sin Z \sin O \sin \Phi)$$

vbi iam definiimus cos Z. Vrbum tam sin Z quam sin O et cos O non habentur euoluti; neque vero conducit has quantitates immediate ex inventis derivare, quoniam perueniremus ad signa radicalia, quae, vrum positive an negatiue capi debeant incertum maneret. Quamobrem hanc evolutionem sequenti modo institui conueiet.

§. 10. Ex triangulo A O Z statim deducimus hanc proportionem:

$$\sin A : \sin Z = \sin O : \sin \zeta, \text{ vnde colligitur}$$

$$\sin O = \frac{\sin A \sin \zeta}{\sin Z}, \text{ qui datus per tang. O praeberet}$$

$$\cos O = \frac{\sin \alpha \cos \zeta - \cos \alpha \sin \zeta \cos A}{\sin Z}.$$

Ex quibus ergo formulis sponte se produnt illae ipsae formulae, quibus indigemus: scilicet sin Z sin O et sin Z cos O; quare, si pro cos Z inuentum valorem

Hem substituamus, perueniemus ad istam expressionem:

$$\text{cos. } A z = \cos^2 \alpha \cos \zeta + \sin \alpha \cos \alpha \sin \zeta \cos A$$

$$+ \sin \alpha^2 \cos \Phi \cos \zeta, - \sin \alpha \cos \alpha \cos \Phi \sin \zeta \cos A$$

$$- \sin \alpha \sin \Phi \sin \zeta \sin A.$$

Eliso igitur angulo A ista expressio sequentem induet formam:

$$\begin{aligned} \text{cos. } A z &= \cos \alpha^2 \cos \zeta + \cos \alpha \cos \beta \cos \gamma \cos \Phi \\ &+ \sin \alpha^2 \cos \Phi \cos \zeta - \cos \alpha \cos \beta \cos \gamma \cos \Phi \cos \theta \\ &- \sin \Phi \cos \gamma \cos \eta + \sin \Phi \cos \beta \cos \theta. \end{aligned}$$

§. 11. Ista expressio eo magis est notatu digna, quod non solum nullis inquinata sit fractionibus, sed etiam in singulis terminis tantum occurant cosinus trium angulorum ζ , η et θ sinibus penitus exclusi. Hanc ob causam singulos hos terminos secundum istos ternos cosinus ordinemus, siveque impetrabimus sequentem formam:

$$\begin{aligned} \text{cos. } A z &= \cos \zeta (\cos \alpha^2 + \sin \alpha^2 \cos \Phi) + \cos \eta (\cos \alpha \cos \beta \\ &+ \cos \alpha \cos \beta \cos \Phi + \cos \gamma \sin \Phi) + \cos \theta (\cos \alpha \cos \gamma \\ &- \cos \alpha \cos \gamma \cos \Phi + \cos \beta \sin \Phi). \end{aligned}$$

vbi meminisse iuvabit, angulos ζ , η , θ tantum ad situm initialem spectare, iisque locum cuiuslibet elementi corporis definiri, neque igitur a tempore pendere, dum contra reliqui anguli α , β , γ , Φ sunt functiones ipsius temporis, t. tantum.

§. 12. Facta haec evolutione pro arcu $A z$ superfluum plane foret, si similem investigationem pro duobus reliquis arcibus $B z$ et $C z$ instituere vellemus. Cum enim tria puncta A, B, C sint inter se:

se permutable, tantum opus erit, ut tam anguli ζ, η, ϑ , quam α, β, γ secundum ordinem prouocantur, dum interea angulus ϕ idem conseruat. Hoc igitur modo reperiemus sequentes expressiones

$$\begin{aligned} \text{cos. } Bz &= \text{cos. } \eta (\text{cos. } \beta^2 + \sin. \beta^2 \text{cos. } \phi) + \text{cos. } \vartheta (\text{cos. } \beta \text{cos. } \gamma \\ &\quad - \text{cos. } \beta \text{cos. } \gamma \text{cos. } \phi - \text{cos. } \alpha \text{sin. } \phi) + \text{cos. } \zeta (\text{cos. } \beta \text{cos. } \alpha \\ &\quad - \text{cos. } \beta \text{cos. } \alpha \text{cos. } \phi + \text{cos. } \gamma \text{sin. } \phi) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{cos. } Cz &= \text{cos. } \vartheta (\text{cos. } \gamma^2 + \sin. \gamma^2 \text{cos. } \phi) + \text{cos. } \zeta (\text{cos. } \gamma \text{cos. } \alpha \\ &\quad - \text{cos. } \gamma \text{cos. } \alpha \text{cos. } \phi - \text{cos. } \beta \text{sin. } \phi) + \text{cos. } \eta (\text{cos. } \gamma \text{cos. } \beta \\ &\quad - \text{cos. } \gamma \text{cos. } \beta \text{cos. } \phi + \text{cos. } \alpha \text{sin. } \phi). \end{aligned}$$

§. 13. Statuamus nunc breuitatis gratia pro situ translato puncti Z

$$Az = \zeta', Bz = \eta', Cz = \vartheta',$$

ex quorum valoribus coordinatae pro isto punto deinceps formabuntur. Cosinus ergo horum trium arcuum hic iunctim aspectui exponamus

$$\begin{aligned} \text{cos. } \zeta' &= \text{cos. } \zeta (\text{cos. } \alpha^2 + \sin. \alpha^2 \text{cos. } \phi) + \text{cos. } \eta (\text{cos. } \alpha \text{cos. } \beta (1 - \text{cos. } \phi) - \text{cos. } \gamma \text{sin. } \phi) \\ &\quad + \text{cos. } \vartheta (\text{cos. } \alpha \text{cos. } \gamma (1 - \text{cos. } \phi) + \text{cos. } \beta \text{sin. } \phi) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{cos. } \eta' &= \text{cos. } \eta (\text{cos. } \beta^2 + \sin. \beta^2 \text{cos. } \phi) + \text{cos. } \vartheta (\text{cos. } \beta \text{cos. } \gamma (1 - \text{cos. } \phi) - \text{cos. } \alpha \text{sin. } \phi) \\ &\quad + \text{cos. } \zeta (\text{cos. } \alpha \text{cos. } \beta (1 - \text{cos. } \phi) + \text{cos. } \gamma \text{sin. } \phi) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{cos. } \vartheta' &= \text{cos. } \vartheta (\text{cos. } \gamma^2 + \sin. \gamma^2 \text{cos. } \phi) + \text{cos. } \zeta (\text{cos. } \alpha \text{cos. } \gamma (1 - \text{cos. } \phi) - \text{cos. } \beta \text{sin. } \phi) \\ &\quad + \text{cos. } \eta (\text{cos. } \beta \text{cos. } \gamma (1 - \text{cos. } \phi) + \text{cos. } \alpha \text{sin. } \phi). \end{aligned}$$

§. 14. Operae preium hic erit nonnullos fitus principales puncti Z contemplari. Sumamus igitur primo punctum Z in ipso punto A , ita ut sit $\zeta = 0$ et $\eta = \vartheta = 90^\circ$; unde pro situ puncti z erit

cos.

$$\cos. \zeta' = \cos. \alpha^2 + \sin. \alpha^2 \cos. \Phi = 1 - \sin. \alpha^2 (1 - \cos. \Phi)$$

$$\cos. \eta' = \cos. \alpha \cos. \beta (1 - \cos. \Phi) + \cos. \gamma \sin. \Phi$$

$$\cos. \vartheta' = \cos. \alpha \cos. \gamma (1 - \cos. \Phi) - \cos. \beta \sin. \Phi$$

Simili modo si punctum Z capiatur in puncto B , ita ut sit $\zeta = \vartheta = 90^\circ$ et $\eta = 0$, tum erit pro situ puncti z

$$\cos. \zeta' = \cos. \alpha \cos. \beta (1 - \cos. \Phi) - \cos. \gamma \sin. \Phi$$

$$\cos. \eta' = \cos. \beta^2 + \sin. \beta^2 \cos. \Phi = 1 - \sin. \beta^2 (1 - \cos. \Phi)$$

$$\cos. \vartheta' = \cos. \beta \cos. \gamma (1 - \cos. \Phi) + \cos. \alpha \sin. \Phi.$$

Sin autem denique punctum Z capiatur in puncto C tum locus puncti z ita determinabitur, ut sit

$$\cos. \zeta' = \cos. \alpha \cos. \gamma (1 - \cos. \Phi) + \cos. \beta \sin. \Phi$$

$$\cos. \eta' = \cos. \beta \cos. \gamma (1 - \cos. \Phi) - \cos. \alpha \sin. \Phi$$

$$\cos. \vartheta' = 1 - \sin. \gamma^2 (1 - \cos. \Phi).$$

§. 15. Istaem nouem formulae ideo omni attentione sunt dignae, quod ex iis formulae generales pro $\cos. \zeta'$, $\cos. \eta'$, $\cos. \vartheta'$ ex illis tam pulchre componuntur. Manifestum enim est, formulam generalem pro $\cos. \zeta'$ compositam esse ex tribus formulis specialibus pro $\cos. \zeta'$ modo inuentis. Simili modo formula generalis pro $\cos. \eta'$ componitur ex ternis formulis specialibus eiusdem nominis. Tandem etiam formula generalis $\cos. \vartheta'$ componitur ex ternis specialibus pro eodem angulo.

§. 16. Haec insignis proprietas, quae inter translationes punctorum A , B , C et alias cuiusvis puncti Z intercedit, maxime est memoratu digna,

Tom. XX. Nou. Comm. E e atque

atque omnino meretur, vt diligentius perpendatur; quam ob rem eam in sequenti Theoremate generalissimo complecti conueniet, cuius veritas ex calculis, quos modo absoluimus satis elucet, dum alias profundissimas indagationes postularet.

Theorema.

§. 17. Si sphaera circa centrum suum fixum Tab. II. vtcunque de situ suo deturbetur, vt terna eius pun-
Fig. 5. cta A, B, C in eius superficie quadrantibus a se in-
vicem distantia transferantur in puncta a, b, c; tum
aliud punctum quocunque Z ita transferetur in z
vt sit

- I. $\cos.zA = \cos.ZA \cos.aA + \cos.ZB \cos.aB + \cos.ZC \cos.aC$
- II. $\cos.zB = \cos.ZB \cos.bB + \cos.ZC \cos.bC + \cos.ZA \cos.bA$
- III. $\cos.zC = \cos.ZC \cos.cC + \cos.ZA \cos.cA + \cos.ZB \cos.cB$.

§. 18. Quoniam puncta litteris maiusculis et minusculis designata inter se permutare licet, ita vt minusculae pertineant ad statum initialem, maiusculae vero ad statum mutatum: aequationes etiam sequentes veritati erunt consentaneae

- I. $\cos.Za = \cos.z a \cos.Aa + \cos.z b \cos.Ab + \cos.z c \cos.Ac$
- II. $\cos.Zb = \cos.z b \cos.Bb + \cos.z c \cos.Bc + \cos.z a \cos.Ba$
- III. $\cos.Zc = \cos.z c \cos.Cc + \cos.z a \cos.Ca + \cos.z b \cos.Cb$.

Applicatio horum symptomatum ad coordinatas orthogonales.

§. 19. Applicemus nunc omnes formulas, quas hactenus inuenimus, ad ternas coordinatas, directionibus

bus fixis I A, I B, I C parallelas. Ac primo qui- Tab. II.
dem pro statu initiali consideremus elementum cor- Fig. 6.
poris quocunque in Z , pro cuius loco statuamus
coordinatas $I X = X$, $X Y = Y$ et $Y Z = Z$; vnde si distantia istius puncti Z a centro I vocetur
 $= s$, euidens est, si istud punctum Z in eo sphae-
rae radio accipiatur, qui ante per punctum Z tran-
sibat, fore $X = s \cos \zeta$, $Y = s \cos \eta$, $Z = s \cos \vartheta$.
Hinc igitur erit $s^2 = X^2 + Y^2 + Z^2$. Simili
modo pro radio illo IO, cuius directio in statu
translato non mutatur, ternae coordinatae inter se
erunt ut cosinus angulorum α , β , γ , quas autem in
figura exprimere non est opus.

§. 20. Iam elapso tempore $= t$, quod per-
petuo in minutis secundis exprimi assumimus trans-
latum sit centrum corporis I in punctum i , pro
quo vocemus coordinatas $I f = f$, $fi = g$, $ig = b$.
Punctum autem, quod ante fuerat in Z nunc re-
periatur in z , pro quo vocemus coordinatas $I x = x$,
 $xy = y$, $y z = z$, et quoniam istud punctum z per-
inde se habet respectu puncti i , vt in praecedentibus
figuris punctum Z ad centrum I, ita vt sit distan-
tia $iz = s$: vt ante manifestum est esse debere
 $x - f = s \cos \zeta'$, $y - g = s \cos \eta'$, $z - b = s \cos \vartheta'$.

§. 21. Quod si iam loco horum cosinuum,
valores supra inuentos substituamus, ob $s \cos \zeta = X$,
 $s \cos \eta = Y$, $s \cos \vartheta = Z$ nanciscemur sequentes
valores:

E e 2

 $x = f$

$$\begin{aligned}
 x &= f + X(\cos\alpha^2 + \sin\alpha^2 \cos\Phi) + Y(\cos\alpha \cos\beta(1 - \cos\Phi) - \cos\gamma \sin\Phi) \\
 &\quad + Z(\cos\alpha \cos\gamma(1 - \cos\Phi) + \cos\beta \sin\Phi) \\
 y &= g + Y(\cos\beta^2 + \sin\beta^2 \cos\Phi) + Z(\cos\beta \cos\gamma(1 - \cos\Phi) - \cos\alpha \sin\Phi) \\
 &\quad + X(\cos\alpha \cos\beta(1 - \cos\Phi) + \cos\gamma \sin\Phi) \\
 z &= b + Z(\cos\gamma^2 + \sin\gamma^2 \cos\Phi) + X(\cos\alpha \cos\gamma(1 - \cos\Phi) - \cos\beta \sin\Phi) \\
 &\quad + Y(\cos\beta \cos\gamma(1 - \cos\Phi) + \cos\alpha \sin\Phi).
 \end{aligned}$$

§. 22. Quoniam autem istae expressiones nimis sunt complicatae, ponamus breuitatis gratia

$$\begin{aligned}
 x &= f + F X + F' Y + F'' Z \\
 y &= g + G X + G' Y + G'' Z \\
 z &= b + H X + H' Y + H'' Z
 \end{aligned}$$

ita vt sit

$$\begin{aligned}
 F &= \cos\alpha^2 + \sin\alpha^2 \cos\Phi \\
 G &= \cos\alpha \cos\beta(1 - \cos\Phi) + \cos\gamma \sin\Phi \\
 H &= \cos\alpha \cos\gamma(1 - \cos\Phi) - \cos\beta \sin\Phi \\
 \hline
 F' &= \cos\alpha \cos\beta(1 - \cos\Phi) - \cos\gamma \sin\Phi \\
 G' &= \cos\beta^2 + \sin\beta^2 \cos\Phi \\
 H' &= \cos\beta \cos\gamma(1 - \cos\Phi) + \cos\alpha \sin\Phi \\
 \hline
 F'' &= \cos\alpha \cos\gamma(1 - \cos\Phi) + \cos\beta \sin\Phi \\
 G'' &= \cos\beta \cos\gamma(1 - \cos\Phi) - \cos\alpha \sin\Phi \\
 H'' &= \cos\gamma^2 + \sin\gamma^2 \cos\Phi.
 \end{aligned}$$

§. 23. Cum iam distantia puncti iz etiam-nunc aequalis esse debeat distantiae $1Z$, ideoque

$$\begin{aligned}
 (x-f)^2 + (y-g)^2 + (z-b)^2 &= X^2 + Y^2 + Z^2, \\
 \text{calculum instituendo comperietur reuera fore} \\
 FF + GG + HH &= 1 \quad FF' + GG' + HH' = 0 \\
 F'F + G'G + H'H &= 1 \quad F'F'' + G'G'' + H'H'' = 0 \\
 F''F + G''G + H''H &= 1 \quad FF'' + GG'' + HH'' = 0.
 \end{aligned}$$

Atque

Atque de hoc satis sumus certi, etiam si calculus non parum fieret molestus.

Formulae generales pro motu corporum rigidorum a viribus quibuscunque sollicitatorum.

§. 24. Consideremus igitur corpus quocunque rigidum, in quo pro Iubitu certum punctum pro centro I fuerit assūptum, et cuius ternae directiones fixae $I A$, $I B$, $I C$ in situ initiali, se inuicem normaliter decussent, quorum respectu singulorum corporis elementorum loca per ternas coordinatas X , Y et Z determinentur. Designetur autem elementum corporis in punto Z constituti charactere $d M$ ita vt littera M , denotet massam totius corporis; ubi ergo probe notetur, has tres variables X , Y , Z tantum ad statum corporis initialem pertinere, neque ullo modo a tempore t pendere.

§. 25. His igitur pro statu initiali constitutis, ubi corpori motus quicunque impressus fuisse est concipiendus. Hunc in finem ponamus elapsō tempore t centrum corporis I peruenisse in i , elementum vero $d M$, quod in punto Z considerauimus translatum fuisse in punctum z , cuius locus per coordinatas x , y , z supra assignatas definiatur; locum autem centri i per coordinatas f , g , h exhiberi. Hic igitur non solum tres quantitates f , g , h certae erunt functiones temporis, tam ex motu corpori impresso quam ex viribus sollicitantibus determinandae, sed etiam litterae F , G , H cum suis definitis tanquam tales functiones

nes erunt spectandae; quandoquidem per angulos α , β , γ et Φ , qui sunt functiones temporis, exprimuntur. Totum negotium enim eoredit, ut tam ex motu corpori initio impresso, quam viribus sollicitantibus ad quodvis tempus tam valores litterarum f , g , h quam angulorum α , β , γ et Φ elicantur, quippe quibus inuentis motus corporis perfecte cognoscetur.

§. 26. Cum nunc elementum corporis quocunque in genere consideratum versetur in punctoz, cuius locus per dupplicis generis quantitates variables exprimitur, quarum tres X , Y , Z referuntur ad locum Z , quem in statu initiali obtinuit: reliquae vero sunt functiones temporis. Ex harum posteriorum igitur variabilitate tam motus huius elementi quam eius acceleratio determinari poterit, id quod commodissime fiet, si eius motum secundum ternas directiones fixus IA, IB et IC resoluamus, vnde primo ternas celeritates eiusdem elementi, hincque porro etiam accelerationes secundum easdem directiones definire licebit. Sumto igitur solo tempore t pro variabili, formulae $(\frac{dx}{dt})$, $(\frac{dy}{dt})$, $(\frac{dz}{dt})$ dabunt illas ternas celeritates, differentialia autem secunda $(\frac{d^2x}{dt^2})$, $(\frac{d^2y}{dt^2})$, $(\frac{d^2z}{dt^2})$ accelerationes.

§. 27. Quod si nunc simili modo omnes vires, quibus corpus hoc tempore sollicitatur etiam secundum illas ternas directiones resoluantur, atque ex omnibus coniunctis pro directionibus IA, IB, IC vires oriuntur P, Q et R, per principia motus necessitate

cessit est, ut istae vires aequentur summis omnium virium acceleratricium, quae ex omnibus corporis elementis dM iunctim sumtis nascuntur. Scilicet si g denotet altitudinem lapsus grauium uno minuto secundo, loco z autem scribamus litteram i , quoniam littera g iam tanquam functio temporis in calculum ingreditur impetrabimus tres aequationes sequentes:

$$\int dM \left(\frac{ddx}{dt^2} \right) = i P$$

$$\int dM \left(\frac{ddy}{dt^2} \right) = i Q$$

$$\int dM \left(\frac{ddz}{dt^2} \right) = i R$$

vbi signum integrationis solas variabiles X , Y et Z respicit, ita ut in his integrationibus tempus t tanquam constans spectari debeat, etiamsi in formulis differentialibus id solum pro variabili est habitum. Praeterea vero etiam omnia momenta virium acceleratricium respectu ternorum axium fixorum simul sumta aequari debent momentis, quae ex omnibus viribus sollicitantibus respectu eorundem axium deducuntur; quamobrem designemus ista momenta, quae ex omnibus viribus sollicitantibus pro ternis axibus I.A, I.B, I.C nascuntur, litteris S, T, V, ita ut his quantitatibus per i multiplicatis summae omnium momentum elementarium, quas singulæ vires acceleratrices suppeditant aequari debeant.

§. 28. Cum igitur elemento dM , quod in puncto z concipimus, primo applicata sit vis $= dM \left(\frac{ddx}{dt^2} \right)$ secundum directionem I.A agens, ex ea

ea nullum nascitur momentum pro hoc axe ; pro axe autem I B nascetur momentum $= z d M \left(\frac{d d x}{d t^2} \right)$ et pro axe I C momentum $= y d M \left(\frac{d d x}{d t^2} \right)$. Simili modo ex vi acceleratrice secundum directionem I B, quae est $d M \left(\frac{d d y}{d t^2} \right)$ nascitur momentum pro axe I A $= z d M \left(\frac{d d y}{d t^2} \right)$, at pro axe I C momentum $= x d M \left(\frac{d d y}{d t^2} \right)$. Denique ex vi acceleratrice secundum I C, quae est $d M \left(\frac{d d z}{d t^2} \right)$ nascitur momentum pro axe I A $= y d M \left(\frac{d d z}{d t^2} \right)$ et pro axe I B momentum $= x d M \left(\frac{d d z}{d t^2} \right)$. Hinc igitur pro quolibet axe habemus bina momenta elementaria, quae in partes contrarias vergunt ; vnde pro axe I A summa omnium momentorum elementarium erit

$$+ \int z d M \left(\frac{d d y}{d t^2} \right) - \int y d M \left(\frac{d d z}{d t^2} \right) = i S.$$

Eodem modo pro axe I B obtinebimus hanc aequationem :

$$\int x d M \left(\frac{d d z}{d t^2} \right) - \int z d M \left(\frac{d d x}{d t^2} \right) = i T.$$

Tertia vero aequatio erit pro axe I C

$$\int y d M \left(\frac{d d x}{d t^2} \right) - \int z d M \left(\frac{d d y}{d t^2} \right) = i U.$$

§. 29. Hac igitur ratione sex nacti sumus aequationes, quas hic coniunctim conspectui exposamus

$$\text{I. } \int d M \left(\frac{d d x}{d t^2} \right) = i P \quad \text{IV. } \int z d M \left(\frac{d d y}{d t^2} \right) - \int y d M \left(\frac{d d z}{d t^2} \right) = i S$$

$$\text{II. } \int d M \left(\frac{d d y}{d t^2} \right) = i Q \quad \text{V. } \int x d M \left(\frac{d d z}{d t^2} \right) - \int z d M \left(\frac{d d x}{d t^2} \right) = i T$$

$$\text{III. } \int d M \left(\frac{d d z}{d t^2} \right) = i R \quad \text{VI. } \int y d M \left(\frac{d d x}{d t^2} \right) - \int x d M \left(\frac{d d y}{d t^2} \right) = i U.$$

In

In quibus formulis integralibus solae litterae maiusculae X , Y et Z pro variabilibus habentur, dum contra in formulis differentialibus solae quantitates a tempore t pendentes tanquam variabiles spectantur.

§. 30. Ut nunc istas formulas rite euoluamus, pro ternis coordinatis x , y , z valores contractos §. 22. datos adhibeamus, et quoniam in formulis differentialibus quantitates X , Y , Z ut constantes spectantur habebimus.

$$\begin{aligned}\frac{d}{dt^2} \frac{dx}{dt} &= (\frac{d^2 f}{dt^2}) + X (\frac{d^2 F}{dt^2}) + Y (\frac{d^2 F'}{dt^2}) + Z (\frac{d^2 F''}{dt^2}) \\ \frac{d}{dt^2} \frac{dy}{dt} &= (\frac{d^2 g}{dt^2}) + X (\frac{d^2 G}{dt^2}) + Y (\frac{d^2 G'}{dt^2}) + Z (\frac{d^2 G''}{dt^2}) \\ \frac{d}{dt^2} \frac{dz}{dt} &= (\frac{d^2 h}{dt^2}) + X (\frac{d^2 H}{dt^2}) + Y (\frac{d^2 H'}{dt^2}) + Z (\frac{d^2 H''}{dt^2})\end{aligned}$$

Facile autem intelligitur, si istos valores in superioribus sex aequationibus substituere vellemus, formas maxime diffusas esse prodituras, quas tamen operae pretium erit hic adhibuisse.

§. 31. Substituamus ergo actu loco litterarum x , y , z et formularum $(\frac{d}{dt^2} \frac{dx}{dt})$, $(\frac{d}{dt^2} \frac{dy}{dt})$ et $(\frac{d}{dt^2} \frac{dz}{dt})$ valores ante euolutos, et sex aequationes nostrae sequenti modo exprimentur:

- I. $iP = (\frac{d^2 f}{dt^2}) \int dM + (\frac{d^2 F}{dt^2}) \int X dM + (\frac{d^2 F'}{dt^2}) \int Y dM + (\frac{d^2 F''}{dt^2}) \int Z dM$
- II. $iQ = (\frac{d^2 g}{dt^2}) \int dM + (\frac{d^2 G}{dt^2}) \int X dM + (\frac{d^2 G'}{dt^2}) \int Y dM + (\frac{d^2 G''}{dt^2}) \int Z dM$
- III. $iR = (\frac{d^2 h}{dt^2}) \int dM + (\frac{d^2 H}{dt^2}) \int X dM + (\frac{d^2 H'}{dt^2}) \int Y dM + (\frac{d^2 H''}{dt^2}) \int Z dM$

$$\begin{aligned}
 \text{IV. } iS &= \left(\frac{b d d g - g d d b}{d t^2} \right) \int dM \\
 &+ \left(\frac{b d d G - G d d b}{d t^2} \right) \int X dM + \left(\frac{H d d g - g d d H}{d t^2} \right) \int X dM \\
 &+ \left(\frac{b d d G' - G' d d b}{d t^2} \right) \int Y dM + \left(\frac{H' d d g - g d d H'}{d t^2} \right) \int Y dM \\
 &+ \left(\frac{b d d G'' - G'' d d b}{d t^2} \right) \int Z dM + \left(\frac{H'' d d g - g d d H''}{d t^2} \right) \int Z dM \\
 &+ \left(\frac{H d d G - G d d H}{d t^2} \right) \int X^2 dM + \left(\frac{H' d d G' - G' d d H'}{d t^2} \right) \int Y^2 dM \\
 &\quad + \left(\frac{H'' d d G'' - G'' d d H''}{d t^2} \right) \int Z^2 dM \\
 &+ \left(\frac{H' d d G' - G' d d H'}{d t^2} \right) \int XY dM + \left(\frac{H'' d d G - G d d H}{d t^2} \right) \int XY dM \\
 &+ \left(\frac{H' d d G'' - G'' d d H'}{d t^2} \right) \int YZ dM + \left(\frac{H'' d d G' - G' d d H''}{d t^2} \right) \int YZ dM \\
 &+ \left(\frac{H d d G'' - G'' d d H}{d t^2} \right) \int XZ dM + \left(\frac{H'' d d G - G d d H}{d t^2} \right) \int XZ dM
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{V. } iT &= \left(\frac{f d d b - b d d f}{d t^2} \right) \int dM \\
 &+ \left(\frac{f d d H - H d d f}{d t^2} \right) \int X dM + \left(\frac{F d d b - b d d F}{d t^2} \right) \int X dM \\
 &+ \left(\frac{f d d H' - H' d d f}{d t^2} \right) \int Y dM + \left(\frac{F' d d b - b d d F'}{d t^2} \right) \int Y dM \\
 &+ \left(\frac{f d d H'' - H'' d d f}{d t^2} \right) \int Z dM + \left(\frac{F'' d d b - b d d F''}{d t^2} \right) \int Z dM \\
 &+ \left(\frac{F d d H - H d d F}{d t^2} \right) \int X^2 dM + \left(\frac{F' d d H' - H' d d F'}{d t^2} \right) \int Y^2 dM \\
 &\quad + \left(\frac{F'' d d H'' - H'' d d F''}{d t^2} \right) \int Z^2 dM \\
 &+ \left(\frac{F d d H' - H' d d F}{d t^2} \right) \int XY dM + \left(\frac{F' d d H - H d d F'}{d t^2} \right) \int XY dM \\
 &+ \left(\frac{F d d H'' - H'' d d F'}{d t^2} \right) \int YZ dM + \left(\frac{F' d d H' - H' d d F''}{d t^2} \right) \int YZ dM \\
 &+ \left(\frac{F d d H'' - H'' d d F}{d t^2} \right) \int XZ dM + \left(\frac{F' d d H - H d d F'}{d t^2} \right) \int XZ dM
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{VI. } iU &= \left(\frac{g d d f - f d d g}{d t^2} \right) \int dM \\
 &+ \left(\frac{g d d F - F d d g}{d t^2} \right) \int X dM + \left(\frac{G d d f - f d d G}{d t^2} \right) \int X dM \\
 &+ \left(\frac{g d d F' - F' d d g}{d t^2} \right) \int Y dM + \left(\frac{G' d d f - f d d G'}{d t^2} \right) \int Y dM \\
 &+ \left(\frac{g d d F'' - F'' d d g}{d t^2} \right) \int Z dM + \left(\frac{G'' d d f - f d d G''}{d t^2} \right) \int Z dM
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 & + \left(\frac{G d d F - F d d G}{d t^2} \right) \int X^2 dM + \left(\frac{G' d d F' - F' d d G'}{d t^2} \right) \int Y^2 dM \\
 & \quad + \left(\frac{G'' d d F'' - F'' d d G''}{d t^2} \right) \int Z^2 dM \\
 & + \left(\frac{G d d F' - F' d d G}{d t^2} \right) \int XY dM + \left(\frac{G' d d F' - F' d d G'}{d t^2} \right) \int X Y dM \\
 & + \left(\frac{G'' d d F'' - F'' d d G''}{d t^2} \right) \int YZ dM + \left(\frac{G' d d F' - F' d d G'}{d t^2} \right) \int Y Z dM \\
 & + \left(\frac{G d d F'' - F'' d d G}{d t^2} \right) \int XZ dM + \left(\frac{G'' d d F - F d d G''}{d t^2} \right) \int X Z dM.
 \end{aligned}$$

§. 32. In his sex aequationibus formulae integrales, quae tantum ad statum corporis initialem referuntur ante omnia per totam corporis massam sunt extendendae; vnde earum loco in calculum ingredientur certae quantitates constantes, quas ex figura et indole cuiusque corporis definiri oportet. Veluti pro primis membris statim prodit $\int dM = M$ ubi M massam, totius corporis denotat. His igitur constantibus loco formularum integralium in nostras aequationes introductis, aliae variabiles non amplius inerunt, nisi quae a solo tempore t pendent: semper enim assumi potest, omnes vires, quibus corpus sollicitari ponimus, ad quodvis tempus esse datas. Quoniam vero hae sex aequationes tantopere sunt complicatae, praecipue si loco litterarum F, G, H etc. suos valores substituere vellemus, in genere nihil praeterea hinc concludere licebit.

§. 33. Ratio autem, cur istae aequationes tam prolixae euaserunt manifesto in eo est sita, quod tam punctum I quam ternos axes IA, IB, IC in statu initiali prorsus pro libitu assumfimus. Si enim punctum I in ipso centro grauitatis seu po-

F f 2 tius

tius inertiae collocamus, sed naturam huius centri statim istae tres formulae integrales evanescunt

$$\int X dM = 0, \int Y dM = 0, \int Z dM = 0.$$

Si deinde praeterea ternos axes IA, IB, IC in ipsis axis corporis principalibus constituamus, tum etiam tres sequentes formulae integrales in nihilum abeunt

$$\int XY dM = 0, \int XZ dM = 0, \int YZ dM = 0$$

quibus igitur omnibus membris deletis nostrae aequationes iam mirifice contrahentur.

§. 34. Remanebunt autem tantum istae tres formulae integrales

$$\int XX dM, \int YY dM \text{ et } \int ZZ dM,$$

quorum valores per totum corpus extensos, si ponamus

$$\int XX dM = A, \int YY dM = B, \int ZZ dM = C$$

sex nostrae aequationes ad sequentes formas reducentur

- I. $iP = M \left(\frac{d^2 f}{dt^2} \right)$. II. $iQ = M \left(\frac{d^2 g}{dt^2} \right)$. III. $iR = M \left(\frac{d^2 h}{dt^2} \right)$
 IV. $iS = M \left(\frac{b d d g - g d d b}{dt^2} \right) + A \left(\frac{H d d C - G d d H}{dt^2} \right) + B \left(\frac{H' d d C' - G' d d H'}{dt^2} \right)$
 $\quad \quad \quad + C \left(\frac{H'' d d G'' - C'' d d H''}{dt^2} \right)$
 V. $iT = M \left(\frac{f d d b - b d d f}{dt^2} \right) + A \left(\frac{F d d H - H d d F}{dt^2} \right) + B \left(\frac{F' d d H' - H d d F'}{dt^2} \right)$
 $\quad \quad \quad + C \left(\frac{F'' d d H'' - H'' d d F''}{dt^2} \right)$
 VI. $iU = M \left(\frac{g d d f - f d d g}{dt^2} \right) + A \left(\frac{G d d F - F d d G}{dt^2} \right) + B \left(\frac{G' d d F' - F' d d G'}{dt^2} \right)$
 $\quad \quad \quad + C \left(\frac{G'' d d F'' - F'' d d G''}{dt^2} \right).$

Plus autem hinc in genere pro viribus sollicitantibus quibuscumque concludere non licet.

Appli-

Applicatio harum Formularum ad casum quo
corpus nullis plane viribus sollicitatur.

§. 35. Constituto igitur puncto I in ipso cor-
poris centro grauitatis, ternae autem rectæ I A, I B,
I C simul corporis axes principales referant, dum
scilicet in statu initiali versabatur; atque elapsso tem-
pore $= t$ ob omnes vires P, Q, R et S, T, U
euantes habebimus primo istas tres aequationes:

$$\text{I. } M \left(\frac{d^2 f}{dt^2} \right) = 0, \text{ II. } M \left(\frac{d^2 g}{dt^2} \right) = 0, \text{ III. } M \left(\frac{d^2 b}{dt^2} \right) = 0$$

quæ semel integratae praebent

$$\frac{df}{dt} = a, \quad \frac{dg}{dt} = b \quad \text{et} \quad \frac{db}{dt} = c$$

ex quibus formulæ cognoscitur, motum centri graui-
tatis esse aequabilem, ideoque illi aequalē, qui ipsi
inīcio fuerit impressus. Hinc autem porro integrando colligitur

$$f = a t, \quad g = b t \quad \text{et} \quad b = c t$$

Sicque via a centro grauitatis descripta erit linea
recta. I. e.

§. 36. Tres autem reliquæ aequationes ita se
habebunt

$$\text{IV. } 0 = A \frac{(H'ddG - G'ddH)}{dt^2} + B \frac{(H'ddG' - G'ddH')}{dt^2} + C \frac{(H''ddG'' - G''ddH'')}{dt^2}$$

$$\text{V. } 0 = A \frac{(F'ddH - H'ddF)}{dt^2} + B \frac{(F'ddH' - H'ddF')}{dt^2} + C \frac{(F''ddH'' - H''ddF'')}{dt^2}$$

$$\text{VI. } 0 = A \frac{(G'ddF - F'ddG)}{dt^2} + B \frac{(G'ddF' - F'ddG')}{dt^2} + C \frac{(G''ddF'' - F''ddG'')}{dt^2}$$

Vnde per integrationem statim deducimus sequentes

$$A dt = A(HdG - GdH) + B(H'dG' - G'dH') + C(H''dG'' - G''dH'')$$

$$B dt = A(FdH - HdF) + B(F'dH' - H'dF') + C(F''dH'' - H''dF'')$$

$$C dt = A(GdF - FdG) + B(G'dF' - F'dG') + C(G''dF'' - F''dG'')$$

vbi constantes A , B , C inuoluunt motum, qui corpori initio praeter motum centri grauitatis fuerit impressus.

§. 37. Tota igitur solutio perducta est ad istas tres aequationes differentiales primi gradus, quae cum praeter tempus t tantum continent tres variables: scilicet angulum Φ cum angulis α , β , γ , qui vti iam obseruauimus duobus tantum aequivalent, quoniam est

$$\cos \alpha^2 + \cos \beta^2 + \cos \gamma^2 = 1,$$

vnde patet, problema esse determinatum. Quod si enim integrationes successerint, ad quod vis tempus istos angulos assignare licebit. Cognoscetur enim per angulos α , β , γ positio illius axis corporis qui post tempus t eandem habet directionem, quam initio habuerat. Deinde vero angulus Φ ostendet, quantam conuersionem totum corpus circa istum axem IO subierit, quemadmodum in prima parte fusius explicauimus.

§. 38. Quo autem facilius ipsos hos angulos in tres nostras aequationes introducere queamus, quoniam omnia per cosinus angulorum α , β , γ comode exprimi possunt, statuamus breuitatis gratia

$$\begin{aligned} \cos \alpha &= p, \cos \beta = q \text{ et } \cos \gamma = r, \text{ ita vt sit} \\ pp + qq + rr &= 1 \text{ ideoque} \\ pdp + qdq + rdr &= 0. \end{aligned}$$

Hinc igitur sequentes habebimus determinationes pro litteris maiusculis F, G, H etc. in nostras aequationes ingredientibus

$$F = p$$

$$\begin{aligned} F &= pp(1 - \cos\Phi) + \cos\Phi; \quad F' = pq(1 - \cos\Phi) - r \sin\Phi; \\ &\quad F'' = pr(1 - \cos\Phi) + q \sin\Phi \\ G &= pq(1 - \cos\Phi) + r \sin\Phi; \quad G' = qq(1 - \cos\Phi) + \cos\Phi; \\ &\quad G'' = qr(1 - \cos\Phi) - p \sin\Phi \\ H &= pr(1 - \cos\Phi) - q \sin\Phi; \quad H' = qr(1 - \cos\Phi) + p \sin\Phi; \\ &\quad H'' = rr(1 - \cos\Phi) + \cos\Phi. \end{aligned}$$

§. 39. Videamus igitur, quomodo hos valores commodissime in nostris aequationibus substituere queamus; vbi statim intelligitur, formulam primam $HdG - GdH$ oriri ex differentiatione fractionis $\frac{G}{H}$ omissa diuisione per quadratum denominatoris. Cum igitur sit

$$\frac{G}{H} = \frac{pq(1 - \cos\Phi) + r \sin\Phi}{pr(1 - \cos\Phi) - q \sin\Phi}$$

differentiationem more solito instituendo prodibit sequens forma:

$$\begin{aligned} &pp(1 - \cos\Phi)^2(rdq - qdr) - prrd\Phi(1 - \cos\Phi) - qqd\sin\Phi(1 - \cos\Phi) \\ &- pqqd\Phi(1 - \cos\Phi) - \sin\Phi(qdr - rdq) - rrdp\sin\Phi(1 - \cos\Phi) \end{aligned}$$

quae contrahitur in hanc formam:

$$\begin{aligned} &(rdq - qdr)(pp(1 - \cos\Phi)^2 + \sin\Phi^2) - dp(1 - pp)\sin\Phi(1 - \cos\Phi) \\ &- p(1 - pp)d\Phi(1 - \cos\Phi) \end{aligned}$$

quae expressio ergo est valor formulae $HdG - GdH$.

§. 40. Secunda formula $H'dG' - G'dH'$, deducitur ex differentiatione fractionis

$$\frac{G'}{H'} = \frac{qq(1 - \cos\Phi) + \cos\Phi}{qr(1 - \cos\Phi) + p \sin\Phi}$$

vnde oritur sequens expressio:

$$\begin{aligned} &qq(1 - \cos\Phi)^2(rdq - qdr) - \cos\Phi(1 - \cos\Phi)(qdr + rdq) \\ &- qr d\Phi \sin\Phi + \sin\Phi(1 - \cos\Phi)(2pqdq - qqd\bar{p}) \\ &+ pqqd\Phi(1 - \cos\Phi) - pd\Phi - dp \sin\Phi \cos\Phi \quad \text{quae} \end{aligned}$$

quae reducitur ad sequentem formam:

$$\begin{aligned} -dp \sin. \Phi (qq(1-\cos. \Phi) + \cos. \Phi) + dq(1-\cos. \Phi)(rqq \\ -r\cos. \Phi(1+qq) + 2pq \sin. \Phi) - qdr(1-\cos. \Phi)(qq(1-\cos. \Phi) \\ + \cos. \Phi) - d\Phi(qr \sin. \Phi - pqq(1-\cos. \Phi) + p). \end{aligned}$$

§. 41. Tertia denique formula $H''ddG'' - G''ddH''$ formabitur ex fractione

$$\frac{G''}{H''} = \frac{qr(1-\cos. \Phi) - p \sin. \Phi}{rr(1-\cos. \Phi) + \cos. \Phi}$$

Sufficiet enim has tres formulas evoluisse, quoniam sequentes per analogiam inde deducere licebit; at differentiatione instituta prodit ista forma:

$$\begin{aligned} rr(1-\cos. \Phi)^2(rdq - qdr) - prr d\Phi \cos. \Phi(1-\cos. \Phi) \\ + prr d\Phi \sin. \Phi^2 + (qdr + rdq) \cos. \Phi(1-\cos. \Phi) \\ + qrd\Phi \sin. \Phi \cos. \Phi + qr d\Phi \sin. \Phi(1-\cos. \Phi) - dp \sin. \Phi \cos. \Phi \\ - pd\Phi \cos. \Phi^2 - pd\Phi \sin. \Phi^2 + 2pr dr \sin. \Phi(1-\cos. \Phi) \\ - rrdp \sin. \Phi(1-\cos. \Phi) \end{aligned}$$

quae contrahitur in istam

$$\begin{aligned} -dp \sin. \Phi(rr(1-\cos. \Phi) + \cos. \Phi) + rdq(1-\cos. \Phi)(rr(1-\cos. \Phi) + \cos. \Phi) \\ + dr(1-\cos. \Phi)(2pr \sin. \Phi - qrr + q \cos. \Phi(1+rr)) \\ + d\Phi(qr \sin. \Phi + prr(1-\cos. \Phi) - p). \end{aligned}$$

§. 42. Substituantur nunc hi valores in aequatione $A dt$, ac prodibit sequens aequatio:

$$\begin{aligned} A dt = -A dp(1-pp) \sin. \Phi(1-\cos. \Phi) + Adqpp(1-\cos. \Phi)^2 \\ + \sin. \Phi^2 - A q dr(p p^2(1-\cos. \Phi)^2 + \sin. \Phi)^2 \\ - A d\Phi(p(1-pp)(1-\cos. \Phi) - Bd p \sin. \Phi(qq(1-\cos. \Phi) \\ + \cos. \Phi) + Bd q(1-\cos. \Phi)(rqq - r\cos. \Phi(1+qq) + 2pq \sin. \Phi) \\ - B q dr(1-\cos. \Phi)(qq(1-\cos. \Phi) + \cos. \Phi) - Bd\Phi(qr \sin. \Phi \\ - pqq(1-\cos. \Phi) + p) - Cd p \sin. \Phi(rr(1-\cos. \Phi) + \cos. \Phi) \\ + Cr d q(1-\cos. \Phi)(rr(1-\cos. \Phi) + \cos. \Phi) \\ + Cd r(1-\cos. \Phi)(2pr \sin. \Phi - qrr + q \cos. \Phi(1+rr)) \\ + Cd\Phi(qr \sin. \Phi + prr(1-\cos. \Phi) - p). \end{aligned}$$

Ex

Ex hac autem aequatione binac reliquae formabun-
tur, si dittere

A, B, C, p, q, r promouentur primo in

B, C, A, q, r, p, secundo in

C, A, B, r, p, q.

Forma autem illa etiam sequenti modo commodius
exhiberi potest

$$\begin{aligned} \mathfrak{A} dt = & -dp \sin \Phi (1 - \cos \Phi) (A pp - B qq - C rr) \\ & + dp \sin \Phi \operatorname{col} \Phi (A - B - C) - Adp \sin \Phi + rdq(1 - \cos \Phi)^2 (App \\ & + B qq + C rr) + rdq \operatorname{col} \Phi (1 - \cos \Phi) (A - B + C) \\ & + Ar d'q (1 - \cos \Phi) + 2Bpq dq \sin \Phi (1 - \cos \Phi) \\ & - q dr (1 - \cos \Phi) (A pp + B qq + C rr) \\ & - q dr \operatorname{col} \Phi (1 - \cos \Phi) (A + B - B) - A q dr (1 - \cos \Phi) \\ & + 2Cprdr \sin \Phi (1 - \cos \Phi) + pd\Phi (1 - \cos \Phi) (App + Bqq \\ & + Crr) - qrd\Phi \operatorname{fin} \Phi (B - C) - pd\Phi (A + B + C) + Apd\Phi \operatorname{col} \Phi. \end{aligned}$$

§ 43. Quia autem in his aequationibus iam per se valde prolixis variabiles p , q , r et Φ nimis inter se sunt permixtae, quam ut resolutio generalis suscipi queat, euoluamus ante omnia casum, quo corpus circa axem fixum gyrari potest; qui cum conuenire debeat cum axe supra considerato I O, anguli α , β , γ ideoque etiam litterae p , q , r pro constantibus sunt habendae, unde deletis membris, quae differentialia dp , dq , dr implicant, ternae aequationes ad hunc casum erunt

$$\mathfrak{A} dt = pd\Phi (1 - \cos \Phi) (App + Bqq + Crr) - qrd\Phi (B - C)$$

$$- pd\Phi (A + B + C) + Apd\Phi \operatorname{ent} \Phi$$

$$\mathfrak{B} dt = qd\Phi (1 - \cos \Phi) (App + Bqq + Crr) - prd\Phi (C - A)$$

$$- qa\Phi (A + B + C) + Byd\Phi \operatorname{col} \Phi$$

$$\begin{aligned} \mathfrak{C}dt &= rd\Phi(1 - \cos\Phi)(App + Bqq + Crr) - pqd\Phi \sin\Phi(A - B) \\ &\quad - rd\Phi(A + B + C) + Crd\Phi \cos\Phi. \end{aligned}$$

§. 44. Cum igitur corpus tali motu gyrari possit, si axis gyrationis incidat in aliquem axem principalem, ponamus eum incidere in axem IA ita, ut sit $p = r$, $q = 0$, et $r = 0$, unde tres nostrae aequationes euidentur.

$$\mathfrak{A}dt = Ad\Phi(1 - \cos\Phi) - d\Phi(A + B + C) + Ad\Phi \cos\Phi$$

$$\mathfrak{B}dt = -d\Phi(B + C)$$

$$\mathfrak{B}dt = 0$$

$$\mathfrak{C}dt = 0.$$

Hinc igitur statim patet, hunc casum utique locum habere posse, sumtis constantibus $\mathfrak{B} = 0$ et $\mathfrak{C} = 0$; tum vero $d\Phi = \frac{\mathfrak{A}dt}{B + C}$, quamobrem angulus Φ temporis erit proportionalis, seu motus etit vaiformis, ut per se est manifestum.

§. 45. Porro vero etiam notum est, corpus circa omnes axes libere gyrari posse, si omnia momenta fuerint aequalia, hoc est $A = B = C$, unde haec produnt aequationes

$$\frac{\mathfrak{A}dt}{A} = -2pd\Phi; \quad \frac{\mathfrak{B}dt}{A} = -2qd\Phi; \quad \frac{\mathfrak{C}dt}{A} = -2rd\Phi$$

unde manifestum est fore $\frac{d\Phi}{dt}$ quantitatem constantem, ideoque motum gyroriorum aequabilem. Quod si ergo statuatur $\frac{d\Phi}{dt} = \Delta$, hinc reperiemus ipsas quantitates p, q, r ; erit enim

$$p = -\frac{\mathfrak{A}}{2A\Delta}; \quad q = -\frac{\mathfrak{B}}{2A\Delta}; \quad r = -\frac{\mathfrak{C}}{2A\Delta},$$

quare

quare cum sit $p p + q q + r r = 1$ erit

$$\Delta = \frac{1}{2A} \sqrt{A^2 + B^2 + C^2},$$

sicque omnia per ternas constantes A, B, C sunt determinata.

§. 46. Idem valores prodire debent ex tribus nostris aequationibus, si etiam quantitates p, q, r ut variabiles spectantur, pro casu $A = B = C$; tum autem aequatio prima erit

$$\frac{Adt}{A} + 2dp\sin.\Phi(pp(1-\cos.\Phi) - 1) + 2dq(1-\cos.\Phi)(r + pq\sin.\Phi) \\ - 2dr(1-\cos.\Phi)(q - pr\sin.\Phi) - 2pd\Phi$$

quae ob $p dp + q dq + r dr = 0$ reducitur ad hanc formam :

$$I. \frac{Adt}{A} = -2dp\sin.\Phi + 2(1-\cos.\Phi)(rdq - qdr) - 2pd\Phi$$

vnde duae reliquae per analogiam erunt

$$II. \frac{Bdt}{A} = -2dq\sin.\Phi + 2(1-\cos.\Phi)(pdr - rdp) - 2qd\Phi$$

$$III. \frac{Cdt}{A} = -2dr\sin.\Phi + 2(1-\cos.\Phi)(qdp - pdq) - 2rd\Phi$$

atque iam certi esse possumus, his aequationibus aliter satisfieri non posse nisi modo ante exposito, quo p, q, r sint quantitates constantes, angulus vero Φ temporis proportionalis.

§. 47. Ad hoc ostendendum eliminemus primo elementum $d\Phi$, ac I. $q - II. p$ praebet

$$\frac{qdt - Bpdt}{A} = -2\sin.\Phi(qdp - pdq) - 2dr(1-\cos.\Phi)$$

Similimodo II. $r - III. q$ dat

$$\frac{Brdt - Cqdt}{A} = -2\sin.\Phi(rdq - qdr) - 2dp(1-\cos.\Phi)$$

G g 2

quiibus

quibus adiungi potest haec combinatio: III. $p - I.$
quae dat

$$\frac{dpdt - drdt}{A} = -2 \sin \Phi (pdr - rdp) - 2dq(1 - \cos \Phi)$$

Atque nunc quidem euidens est, his aequationibus satisfieri, statuendo quantitates p, q, r constantes. Interim tamen hinc non liquet, quod nulla alia solutio locum habere possit. Quam ob rem hinc enescitur insigne Problema analyticum, quomodo haec solutio ex istis formulis deriuari debeat, id quod Geometris imprimis commendari meretur.

§. 48. Ob has igitur difficultates, quae in casu facilissimo, vbi $A = B = C$, moram faceantur, multo minus evolutionem generalem tentare licebit; quare, cum aliunde certi simus, etiam in genere succedere debere, quandoquidem eam ope prioris methodi, qua olim sum usus ad finem perducere contigit, nullum est dubium, quin certa dentur artificia analytica nobis adhuc incognita, quae ad hunc scopum perducere valeant. Quia vero talia artificia non solum maximam sagacitatem, sed etiam aciem oculorum pestulant, hanc investigationem aliis relinquere sum coactus; quandoquidem hoc argumentum summa attentione Geometrarum dignum est iudicandum.

§. 49. Fortasse etiam non parum ad felicem successum conferre poterit, si, antequam loco litterarum primo introductarum F, G, H valores suos substituamus, earum relationes mutuas accuratius per-

pen-

pendamus: forsitan enim hinc iam via commodior fesse offret hoc negotium conficiendi. Cum igitur illarum litterarum valores inuenti sint illi

$$F = pp(i - \cos\Phi) + \cos\Phi; F' = pq(i - \cos\Phi) - r \sin\Phi;$$

$$F'' = pr(i - \cos\Phi) + q \sin\Phi$$

$$G = pq(i - \cos\Phi) + r \sin\Phi; G' = qr(i - \cos\Phi) + \cos\Phi;$$

$$G'' = qr(i - \cos\Phi) - p \sin\Phi$$

$$H = pr(i - \sin\Phi) - q \cos\Phi; H' = qr(i - \cos\Phi) + p \sin\Phi;$$

$$H'' = rr(i - \cos\Phi) + \cos\Phi$$

$$\text{ob } pp + qq + rr = 1 \text{ erit } F + G' + H'' = 1 + 2 \cos\Phi.$$

Tum vero inter reliquas sex harum litterarum binae egregiae inter se conuenient, vnde sequuntur sequentes relationes

$$G + F' = 2pq(i - \cos\Phi)$$

$$G - F' = 2r \sin\Phi$$

$$H + F'' = 2pr(i - \cos\Phi)$$

$$- H + F'' = 2q \sin\Phi$$

$$H' + G'' = 2qr(i - \cos\Phi)$$

$$H' - G'' = 2p \sin\Phi$$

hinc igitur porro erit

$$GG - FF' - F''F'' - HH - H'H' - G''G'' = 4pqr \sin\Phi(i - \cos\Phi)$$

Praeterea vero hinc eiusmodi combinationes formari poterunt, in quibus solus angulus Φ insit, curius modi sunt

$$\frac{(F'' - H(H' - G'))}{G + F'} = 2(i + \cos\Phi)$$

$$\frac{(G - F')(H' - G')}{H + F''} = 2(i + \cos\Phi)$$

$$\frac{(G - F')(F'' - H)}{H' + G''} = 2(i + \cos\Phi).$$

238 DE MOTU CORPORVM RIGIDORVM.

Caeteram hoc argumentum dignissimum videtur, quod omni studio excolatur; cum inde non solum in Mechanica sed etiam in Analysi egregia incrementa expectari queant.

§. 50. Antequam hoc argumentum penitus deseram fortasse haud abs re erit annotasse, ternas aequationes §. 46. satis commode ad duas reuocari posse, dum variabilis t , cuius differentiale tantum ingreditur penitus eliminatur, id quod facilime effici poterit primam aequationem per p , secundam per q et tertiam per r multiplicando; cum enim prodibit sequens aequatio satis concinna:

$$\frac{A p + B q + C r}{4} d t + 2 d \Phi = 0,$$

vnde statim fit

$$d t = - \frac{2 A d \Phi}{A p + B q + C r},$$

qui valor in duabus tantum aequationibus substitutus suppeditabit duas nouas aequationes, in quibus tantum tres variabiles insunt, quarum bina per tertiam determinari oporteret: interim tamen nulla via patet, quomodo hoc commode praestari possit; praecipue hac ratione solutio illa simplex, quae iam a priori constat, prorsus excluderetur. Quia enim quantitates p , q , r sunt constantes, angulus vero Φ tempori proportionalis, neutquam fieri potest, ut iste angulus per quantitates p , q , r , exprimatur. Hanc igitur ob causam ista inuestigatio omnino deserenda videtur, praecipue cum huius quaestionis ope methodi olim visitatae iam completam solutionem elicuerim, qua igitur acquiescere debemus.

THEORE-